

talk to me

sprich mit mir

govori sa mnom

Benimle konuş

© Marius Höfner

Frühe sprachliche Förderung im Kindergarten

Dobrodošli **Hoşgeldiniz**
Welcome **Willkommen**

Fair chances for all children

All children in Austria are entitled to equal conditions when starting school. It is very important to me that the prerequisites necessary to achieve this are met.

At the time of starting school education, language is a key skill. Children who are able to express themselves in the German language when they start school, have an advantage over those who cannot. Only those who can follow what is being taught in classes from the very beginning will be happy to learn and will have a fair chance of being a part of their class. As Minister for Education I campaigned that the funds for early language support increase tenfold. With this investment in our children's future the early language support is offered in all Austrian kindergartens. I very much appreciate the fact that all Austrian federal provinces are part of that initiative.

Best wishes and success in this important project and joint effort!

Fer-šanse za svu djecu

Sva djeca u Austriji imaju pravo na podjednake uslove pri polasku u školu. Meni je lično veoma stalo do toga, da se ostvare pretpostavke za to.

Na početku školskog doba su posebno važne dobro razvijene jezičke sposobnosti. Ona djeca, koja se na njemačkom jeziku mogu dobro izražavati imaju na samom startu jednu veliku prednost. Jedino ona djeca, koja od samoga početka mogu pratiti nastavu, doživljavaju radost pri učenju i imaju jednu fer-šansu za uspješnu školsku naobrazbu. Ja sam se kao ministrica prosvjete zauzela za to da se udeseterostruče sredstva za rano poticanje jezika. Tom investicijom je omogućeno da se rano poticanje jezika ponudi u svim austrijskim dječjim vrtićima i ja se radujem da su sve savezne pokrajine od samoga početka bile uključene u to.

U ostvarenju ovog važnog zajedničkog zadatka želim svima mnogo uspjeha!

Claudia Schmied

Dr. Claudia Schmied
Bundesministerin für Unterricht, Kunst und Kultur

Faire Chancen für alle Kinder

Alle Kinder in Österreich haben das Recht auf gleichwertige Startbedingungen beim Schuleintritt. Es ist mir ein großes Anliegen, die Voraussetzung hierfür herzustellen.

Mit Beginn der Schulzeit sind gut entwickelte sprachliche Fertigkeiten besonders wichtig. Kinder, die sich in Deutsch gut ausdrücken können, haben einen großen Startvorteil. Nur wer dem Unterricht von Beginn an folgen kann, hat Freude am Lernen und eine faire Chance auf eine erfolgreiche Schulbildung. Als Unterrichtsministerin habe ich mich dafür eingesetzt, dass die Mittel für die frühe sprachliche Förderung verzehnfacht werden. Durch diese Investition ist es möglich geworden, die frühe sprachliche Förderung in allen österreichischen Kindergärten anzubieten und ich freue mich, dass alle Bundesländer von Beginn an mit dabei sind.

Bei dieser wichtigen gemeinsamen Aufgabe wünsche ich allen viel Erfolg!

Bütün Çocuklar İçin Adil Olanaklar

Avusturya'da bütün çocukların adil ve aynı şartlarda okula başlama hakları vardır. Dileğim, bunun için gereken tüm olanakları sağlamaktır.

Okul başlarken dil çocuklar için önemli bir beceridir. Almanca bilgisi yeterli olan ve yaşına uygun bir sözcük dağarcığı bulunan çocuklar, şüphesiz bunun büyük ölçüde faydasını görmektedirler. Ancak dersleri başından beri izleyebilenler öğrenmenin tadına varır ve sınıfta çevre edinme açısından adil bir şansa sahip olurlar. Eğitim bakanı olarak dil desteği için ayrılan kaynağın on katına çıkarılması için harcadığım çabalar olumlu sonuç verdi. Bu yatırım sayesinde Avusturya'nın tüm anaokullarında erken dil desteği sağlamak mümkün olmuştur. Bütün eyaletlerin başından beri birlikte çalışmaları benim için sevindiricidir.

Herkese bu önemli ve ortak görevde başarılar diliyorum!

Die frühe sprachliche Förderung macht Kinder fit für die Schule.

Alle Kinder sollen bei Eintritt in die Volksschule ausreichend Deutsch sprechen, um dem Unterricht folgen zu können. Sprachliche Rückstände sind während der Schulzeit oft nur sehr schwer aufzuholen und bereiten Kindern nicht nur im Deutschunterricht, sondern auch in anderen Fächern Probleme. Diese Hürden sind durch frühe sprachliche Förderung vermeidbar.

Wer wird gefördert?

Vor Beginn des letzten Kindergartenjahres findet eine „Sprachstandsfeststellung“ statt, bei der es um das sprachliche Können der Kinder geht. Es wird festgestellt, ob sich ein Kind dem Alter entsprechend ausdrücken kann. Das heißt, die deutsche Sprache im Alltag anwenden, einfache Fragen in deutscher Sprache verstehen und beantworten kann. Die „Sprachstandsfeststellung“ ist kein Test.

Wird festgestellt, dass ein Kind spezielle Förderung bekommen soll, erhält es diese im Kindergarten auf spielerische Weise und in angenehmer Umgebung, ohne Leistungsdruck.

Wie wird gefördert?

Im Jahr vor dem Schuleintritt erhalten Kinder bei Bedarf im Kindergarten eine individuelle sprachliche Förderung. Vorlesen, Begriffe erraten, Mehrzahlwörter erkennen und Wortschatzspiele sind nur einige der spielerischen Methoden, um Kindern den richtigen Umgang mit der deutschen Sprache zu erleichtern.

Kindergartenpädagoginnen und Kindergartenpädagogen werden speziell für die frühe sprachliche Förderung ausgebildet. Dazu wurden ein Verfahren zur Sprachstandsfeststellung, ein Sprachentwicklungsplan sowie „Standards“ erstellt. Die Bundesländer haben in Koordination mit dem Bund individuelle Fördermaßnahmen entwickelt. Diese Maßnahmen werden in den Kindergärten kindgerecht und in vertrauter Umgebung durchgeführt.

Auf der folgenden Seite wird beschrieben, wie die frühe sprachliche Förderung in Ihrem Bundesland umgesetzt wird.

Verpflichtendes Bildungsjahr im Kindergarten - Sprachförderung

Kärnten ist das einzige Bundesland, das ab 2008/2009 das verpflichtende Bildungsjahr im Kindergarten für Kinder im letzten Jahr vor dem Schuleintritt gesetzlich festgelegt hat. „Damit wurde ein bildungspolitischer Meilenstein und ein Beitrag zur Chancengleichheit unserer Kinder geschaffen“, so der Kärntner Kinderbetreuungsreferent LH-Stv. Gerhard Dörfler.

Im Rahmen eines Bildungsplanes für dieses Kindergartenjahr werden die Kinder bestmöglich auf die Volksschule vorbereitet. Neben der Förderung der emotionalen, sozialen, motorischen und kognitiven Fähigkeiten des Kindes wird viel Wert auf die Entwicklung der Sprachkompetenz gelegt. Erstmals gesetzlich festgelegt ist auch die Kooperation zwischen Kindergarten und Schule. Der verpflichtende Besuch des Kindergartens ist für alle Fünffährigen an mindestens vier Tagen pro Woche für insgesamt 16 Stunden vorgesehen. Für die vorgeschriebene Bildungszeit übernimmt das Land bereits seit 2006 die Kosten für die Elternbeiträge im Rahmen des Gratis-Kindergartens für einen Halbtagesplatz.

Schritte zum Schulstart für das Schuljahr 2010/11

Verpflichtendes Bildungsjahr im Kindergarten

► Anfang 2009

Infobrief zum verpflichtenden Bildungsjahr,
zur Schuleinschreibung & Sprachstandsfeststellung

► Mai/Juni/September 2009

Sprachstandsfeststellung: Beobachtung der Kinder im Kindergarten

► ab September 2009

Altersgemäße Förderung des Kindes im verpflichtenden
Bildungsjahr im Kindergarten

► Oktober/November 2009

Schuleinschreibung in der Volksschule

► Mai/Juni 2010

Feststellung der Schulreife in der Volksschule

► September 2010

Schulbeginn

Volksschule

Erken Dil Desteği Çocukları Okula Hazırlıyor.

İlkokula başlayan tüm çocukların dersleri izleyebilmeleri için yeterli düzeyde Almanca konuşmaları gerekmektedir. Okula başladıktan sonra dil açığıнын kapatılması genellikle çok zor olmakta ve çocuklara sadece Almanca'da değil, diğer derslerde de sorunlar çıkarmaktadır. Ama erken dil desteği sayesinde bu engelleri aşmak mümkündür.

Kimler Destekleniyor?

Anaokulunun son yılı başlamadan önce çocukların dil yeteneklerini konu alan bir "Dil Düzeyi Tespiti" yapılacaktır. Bu yolla çocuğun yaşına uygun olarak kendini ifade edip edemediği belirlenecektir: Yani Almancayı günlük yaşamda doğru kullanıyor mu, bazı kolay soruları anlıyor ve yanıtlayabiliyor mu? Bu "Dil Düzeyi Tespiti" rahat bir gözlem ortamında oyun yöntemiyle başarı baskısı olmadan yapılacaktır. "Dil Düzeyi Tespiti" bir sınav veya test değildir.

Eđer özel dil desteği gerekliyse çocuk bu desteği anaokulunda rahat bir ortamda başarı baskısı olmadan oyun yöntemiyle alacaktır.

Destek Nasıl Veriliyor?

Okula başlamadan önceki yılda ihtiyaca göre anaokulunda kişisel bir dil desteği alacaklardır. Okuma, kavram bulma, çoğul sözcükleri tanıma ve sözcük dağarcığı gibi öğretici oyunlar, çocuklar için Almancanın doğru kullanımını kolaylaştıran yöntemlerden sadece birkaçıdır.

Anaokulu öğretmenleri bu destek için özel olarak eğitilmektedir. Dil düzeyi tespiti için uygun yöntemler geliştirilmiş ve bir dil gelişme planı yapılarak "standartlar" belirlenmiştir. Eyaletler de federal devletle eşgüdüm içinde kişisel destek önlemleri geliştirmiştir. Bu önlemler anaokulunda çocuklara uygun ve güvenli bir çevrede uygulanacaktır.

Erken dil desteđinin eyaletinizdeki uygulaması sonraki sayfada.

Anaokulunda Bir Yıllık Zorunlu Eğitim – Dil Desteği

Kärnten okul öncesi bir yıllık zorunlu eğitimi yasal olarak düzenleyen tek eyalettir, 2008/2009 eğitim yılından itibaren anaokulunun son yılında uygulamaya geçilmiştir. Kärnten Çocuk Bakım ve Destekleme Daire Başkanı ve Eyalet Vali Yardımcısı Gerhard Dörfler konuyla ilgili olarak şu tespiti yapmıştır: „Böylece eğitim politikası açısından bir kilometre taşı konurken, çocuklarımıza da fırsat eşitliği anlamında bir katkı sağlanmıştır.“

Çocuklar sözkonusu yılda bir eğitim planı çerçevesinde ilkokula en iyi şekilde hazırlanacaktır. Duygusal, sosyal, bedensel ve bilişsel yeteneklerin desteklenmesinin yanısıra dil yeteneğinin gelişmesine büyük önem verilmektedir. Anaokulu ve ilkokul arasındaki ortak çalışma da ilk kez yasal olarak düzenlenmiştir. Bu düzenlemeyle anaokulunun beş yaşındaki tüm çocuklar için haftada en az dört gün, toplam 16 saat zorunlu olması öngörülmektedir. Bu yasal eğitim süresi içinde yarım günlük aile katkı payı masraflarını, ücretsiz anaokulu düzenlemesi çerçevesinde, 2006'dan beri eyalet üstlenmektedir.

2010/11 Eğitim Yılı İçin Adım Adım Okula Başlangıç

Anaokulunda bir yıllık zorunlu eğitim

► 2009 başında

Zorunlu eğitim yılı, okul kayıt ve dil düzeyi tespiti için bilgilendirme yazısı

► Mayıs/Haziran 2009

Dil düzeyi tespiti: çocukların anaokulunda izlenmesi

► Eylül 2009'dan itibaren

Çocuğun zorunlu anaokulunda yaşına uygun olarak desteklenmesi

► Ekim/Kasım 2009

İlkokullarda öğrenci kayıtları

► Mayıs/Haziran 2010

İlkokulda çocuğun okul olgunluğunun tespiti

► Eylül 2010

Okulların açılması

İlkokul

Ranim poticanjem jezika djeca postaju fit za školu.

Sva djeca trebaju pri polasku u osnovnu školu u dovoljnoj mjeri govoriti njemački jezik, kako bi mogla pratiti nastavu. Jezički deficiti se za vrijeme školskog doba uglavnom vrlo teško mogu nadoknaditi, te predstavljaju probleme ne samo u nastavi njemačkog jezika, već i u ostalim predmetima. Te prepreke se mogu izbjeći samo putem ranog poticanja jezika.

Koga se potiče?

Prije početka posljednje godine provedene u dječjem vrtiću sprovodi se „Utvrđivanje jezičkog stanja“ („Sprachstandsfeststellung“), pri čemu su u centru pažnje jezičke sposobnosti djece. Utvrđuje se, da li se neko dijete može izražavati u skladu sa svojom životnom dobi. To znači da može ispravno koristiti njemački jezik u svakodnevnom životu, da može razumjeti jednostavna pitanja na njemačkom jeziku, te da može na ta pitanja odgovoriti. „Utvrđivanje jezičkog stanja“ nije zapravo nikakav test.

Ukoliko se utvrdi da neko dijete treba dobiti specijalnu potporu, onda će je ono dobiti već u dječjem vrtiću, u jednoj ugodnoj okolini, kroz igru i bez pritiska zbog postizanja uspjeha.

Kako se potiče?

U godini prije polaska u školu, djeca po potrebi dobivaju u dječjem vrtiću jedno individualno poticanje jezika. Čitanje naglas, odgonetanje pojmova, određivanje oblika množine, ili igre sa riječima su samo neke od metoda, kako da se djeci kroz igru olakšala ispravna upotreba njemačkog jezika.

Stručnjaci-pedagozi u dječjim vrtićima se posebno obrazuju za rano poticanje jezika. Razvijeni su prikladni postupci za utvrđivanje jezičkog stanja i postavljen je jedan plan za jezički razvoj, te potrebni „standardi“. Austrijske pokrajine su u koordinaciji sa saveznim institucijama razvile individualne mjere poticanja. Te mjere prilagođene djeci se u dječjim vrtićima sprovode u jednoj prisnoj atmosferi i okolini.

Na slijedećoj stranici je opisano kako će se rano poticanje jezika sprovesti u Vašoj saveznoj pokrajini.

Obavezna obrazovna godina u dječjem vrtiću – jezičko poticanje

Koruška je jedina savezna pokrajina koja je ozakonila uvođenje obavezne obrazovne godine, počevši od 2008/2009., za djecu u dječjem vrtiću u posljednjoj godini prije polaska u školu. «Time je stvoren kamen-međaš u politici obrazovanja, te doprinos izjednačavanju šansi za našu djecu», izjavio je LH-Stv. Gerhard Dörfler, koruški referent za zbrinjavanje djece.

U okviru obrazovnog plana u dječjim vrtićima za ovu godinu, pripremaju se djeca na najbolji mogući način za osnovnu školu. Pored poticanja emocionalnih, socijalnih, motoričkih i kognitivnih sposobnosti djece, uveliko se pridaje važnost razvoju jezičke kompetencije. Po prvi put je zakonski utvrđena također i kooperacija između dječjeg vrtića i škole. Obavezan boravak u dječjem vrtiću je predviđen za sve petogodišnjake, najmanje četiri dana u sedmici, ukupno 16 sati. Za propisano obrazovno vrijeme preuzima već od 2006. pokrajina troškove za doprinos roditelja, u okviru besplatnog dječjeg vrtića za poludnevni boravak.

Koraci do početka škole 2010/11

Obavezna obrazovna godina u dječjem vrtiću

► Početak 2009.

Informativni dopis o obaveznoj obrazovnoj godini, o upisu u školu i o utvrđivanju jezičkog stanja

► Maj/juni/septembar 2009.

Utvrđivanje jezičkog stanja: Promatranje djece u dječjem vrtiću

► Od septembra 2009.

Poticanje djece u dječjem vrtiću u obaveznoj obrazovnoj godini, u skladu sa starosnom dobi

► Oktobar/novembar 2009.

Upis u osnovnu školu

► Maj/juni 2010.

Utvrđivanje školske zrelosti u osnovnoj školi

► Septembar 2010.

Početak škole

Osnovna škola

Fit for school with early language support.

When starting school, all children should be able to communicate in German well enough in order to be able to follow what is being taught in classes. It is often very hard to catch up on language development during school time, and children with language difficulties do not only face problems in German classes but in other subjects as well. However, these obstacles can be avoided by early language support.

Who will be supported?

Before the last kindergarten year starts, a 'language skills assessment' is held. The assessment establishes whether a child is able to express himself or herself in an age-appropriate manner; this includes using the German language in everyday life correctly, understanding and responding to simple questions in German. The 'language skills assessment' is not a classic test.

If it is assessed that a child should be individually supported he or she will receive it at kindergarten incorporated in play activities in a pleasant environment, without putting pressure on him or her.

How is it done?

During this last year before starting school, children will receive individual language support in kindergarten. Reading stories to them, guessing terms, recognising plural words, vocabulary games are only some of the fun methods making it easier for children to learn how to speak German.

The language support is given by specially trained kindergarten teachers. Suitable procedures for the language skills assessment were developed and an education plan as well as 'standards' were being designed. The federal provinces and the federal government jointly developed individual support measures. These measures are implemented in kindergartens in a manner appropriate for children and in a familiar environment.

The next page provides you with more information on your federal province.

Compulsory educational year in kindergarten – language support

Starting with 2008/2009, Carinthia regularized a compulsory last year before starting school. “An educational political milestone and a contribution for equal opportunities for our children were made”, states the Carinthian child care referee, Mr. Gerhard Dörfler.

Within the framework of a formal curriculum for this kindergarten year, the children will be prepared at the best for elementary school. Besides the support of the emotional, social, well-coordinated and cognitive capabilities of the children, importance has been attached to the development of the language fluency. For the first time the cooperation between kindergartens and schools was regularized. Compulsory kindergarten attendance is intended for all five year old children at least for four days per week for a total of 16 hours. Since 2006, the federal province of Carinthia assumes the costs for the parental contribution within the legal framework of the free-of charge kindergarten for one half-day position.

Steps for school start of the year 2010/11

Compulsory educational year in the kindergarten

- ▶ **Beginning of 2009**
information letter for the compulsory educational year, school registration & language skills assessment
- ▶ **May/June/September 2009**
language skills assessment: monitoring of the children in the kindergarten
- ▶ **From September 2009 onwards**
age-appropriate support of children during the compulsory educational year in the kindergarten
- ▶ **October/November 2009**
school registration in elementary school
- ▶ **May/June 2010**
assessment of school maturity for elementary school
- ▶ **September 2010**
start of school

Elementary School

Kontakte in Kärnten:

IBB Institut für Bildung und Beratung
Verein „Kärntner Kinderbetreuung“

Institut für Bildung und Beratung

Rudolfsbahngürtel 2/1
9020 Klagenfurt
Tel. 0463/500 976, Fax-DW 14
E-Mail: office@ibb-bildung-beratung.at
Internet: www.ibb-bildung-beratung.at

Amt der Kärntner Landesregierung

Büro LH-Stv. Gerhard Dörfler
Arnulfplatz 1, 9020 Klagenfurt
Tel.: 050 536 22602
E-Mail: gerhard.doerfler@ktn.gv.at
Internet: www.ktn.gv.at

Amt der Kärntner Landesregierung

Abteilung 6 – Kinderbetreuung
und Inspektion
Mießtalerstraße 1, 9020 Klagenfurt
Tel.: 050536 30635
E-Mail: iris.raunig@ktn.gv.at

Mehr Information / More information / Dodatne informacije / Daha fazla bilgi:

Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur
Minoritenplatz 5, 1014 Wien

E-Mail: info@sprich-mit-mir.at
Internet: www.sprich-mit-mir.at

Impressum: Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur, Minoritenplatz 5, 1014 Wien; September 2008

Eine Initiative des

bm:uk Bundesministerium für
Unterricht, Kunst und Kultur